

สมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ สำหรับสายการเดินเรือในประเทศไทย COMPETENCY OF MERCHANT MARINE CADETS FOR THAI SHIPPING COMPANIES

อัฐฉัตร วงษ์เพชร, ธัญภัส เมืองปัน*
Attachat Wongpet, Thanyaphat MOUNGPAN*

นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยบูรพา
ปีการศึกษา 2564, e-Mail: 62920293@go.buu.ac.th (Corresponding Author)

Student, Master of Science in Logistics and Supply Chain Management, Burapha University,
Academic Year 2021, e-Mail: 62920293@go.buu.ac.th (Corresponding Author)

(Received: 2021, May 1; Revised: 2021, July 25; Accepted: 2021, July 31)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ และเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสายการเดินเรือในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้จัดการฝ่ายคนประจำเรือ ผู้ช่วยผู้จัดการ คนประจำเรือที่ปฏิบัติงานในเรือสินค้าระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดคนประจำเรือภายในประเทศไทย จำนวน 114 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าบริษัทสายการเดินเรือในประเทศไทยและผู้ที่ปฏิบัติงานในสายอาชีพนักเดินเรือ ให้ความสำคัญกับสมรรถนะที่ต้องการของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ สมรรถนะที่มีความต้องการมากที่สุดอันดับแรกคือสมรรถนะด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือการมีสำนึกรับผิดชอบต่อชีวิตมนุษย์และทรัพย์สิน อีกทั้งยังต้องมีใจเปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และต้องมีสภาพร่างกายแข็งแรงพร้อมต่อการทำงาน ทนต่อสภาวะในท้องทะเลได้ อันดับที่สองคือสมรรถนะความรู้ ได้แก่ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้ในการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการทำงานได้ ต้องมีความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการเดินเรือพื้นฐานได้เพื่อมา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา,
e-Mail: thanyaphat@go.buu.ac.th

Asst. Prof., Logistics and Supply Chain Management, Faculty of Logistics, Burapha University, e-Mail:
thanyaphat@go.buu.ac.th

ฝึกต่อยอดจากการปฏิบัติจริง มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และอันดับที่สามคือ สมรรถนะด้านทักษะ ได้แก่ ต้องการให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีความสามารถประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ แก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้หากมีอุปกรณ์ขัดข้อง และมีทักษะในการประยุกต์นำวิชาที่ศึกษามาปฏิบัติจริงเพื่อเป็นการเพิ่มความเข้าใจมิใช่ต้องมาเริ่มใหม่จากการฝึกงาน และควรมีประสบการณ์ในการฝึกภาคทะเลกับเรือฝึกของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เพื่อให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์เห็นภาพการใช้ชีวิตในทะเลก่อนที่จะมาฝึกงานจริงกับสายการเดินเรือ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ตามสมรรถนะหลักข้างต้นคือ ปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม มารยาทสังคม และการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง อีกทั้งด้านความรู้จะต้องเน้นไปที่การประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงานบนเรือ และแทรกในเรื่องการใช้และการแก้ปัญหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อให้มีความสามารถแข่งขันและสนองต่อบริษัทสายการเดินเรือได้ต่อไป

คำสำคัญ: นักเรียนเดินเรือพาณิชย์, สถาบันผลิตนักเดินเรือ

ABSTRACT

This research aims to study the competency of the commercial marine students in shipping line and to develop the competency guidelines of merchant marine cadets for shipping companies. The samples in this study are 114 people consisting of crew manager, assistant crew manager, seafarers operating on international cargo ships and officers involved in arranging seafarers in Thailand. The data analysis is used by frequency with percentage, mean and standard deviation. It is found that the shipping companies in Thailand and seafarers operating in the maritime profession pay attention to the competencies required in merchant marine cadets which are most demanding competencies. Firstly, there is the desirable characteristic and behavioral performance following the most important requirement having a sense of responsibility for human life/property and an open mind / listening to the opinions of others. Moreover, this must be in good physical condition, ready to work, and able to withstand the conditions of the sea including other sub-competencies. Secondly, the knowledge competency is to get the students' knowledge of language and communication

skill, ability to use basic navigation equipment in order to develop from practical practice, ability to use computer and technology as seafarer's working. Finally, the skill competency is to demand the computer skill and troubleshooting if there is a malfunction in the operation of the device skills applying the subjects studied into practice. Furthermore, merchant marine cadets should get an experience in marine training with a training ship of Merchant Marine Training Center to familiarize them with marine life. They have to cultivate morality, ethics, and social etiquette and strengthen their body. In addition, the knowledge must focus on the practical application of working on the ship and be applied in troubleshooting computer equipment for Thai shipping companies in order to respond to shipping companies in the future.

Keywords: merchant marine cadets, merchant marine training center.

บทนำ

การขนส่งสินค้าโลกกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ เป็นการขนส่งในหน่วยของทะเล มีเรือสินค้าเป็นหัวใจในการขนส่ง (กมลชนก สุทธิวาหนฤพุฒิ, 2552) สำหรับในประเทศไทยที่มีการผลิตนักเดินเรือหรือนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ที่กำลังจะจบการศึกษาและต้องหาเรือสินค้าเพื่อทำการฝึกงานภาคปฏิบัติทางทะเล ซึ่งจำนวนเรือสินค้าในประเทศขนาดตั้งแต่ 500 ตันกรอสขึ้นไป ในประเทศไทยมีจำนวนเรือ ณ ปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 515 ลำ แต่ในความเป็นจริง ส่วนใหญ่นักเรียนเดินเรือ (cadet) ที่ต้องการลงฝึกงานกับสายการเดินเรือจะเลือกขนาดเรืออยู่ที่ไม่ต่ำกว่า 8,000 ตันกรอส เพราะเหตุผลคือ เรือขนาดเล็ก 500 ตันกรอสขึ้นไป แต่ไม่เกิน 8,000 ตันกรอส ส่วนใหญ่จะจดทะเบียนเป็นเรือวิ่งใกล้ฝั่ง (near costal) ซึ่งจะมีผลต่อการสอบใบประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความสามารถนายประจำเรือขนาด 500 ตันกรอส หรือมากกว่า และจากจำนวนกองเรือพาณิชย์ไทยตามข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมด เมื่อคัดกรองจากขนาดของเรือที่ค่านักเรียนเดินเรือจะประสงค์เลือกเพื่อลงฝึกงานภาคปฏิบัติกับสายการเดินเรือ จะเหลือเพียง 138 ลำเท่านั้น ผลคือนักเดินเรือต้องแก่งแย่งสายการเดินเรือที่ตนเองต้องการปฏิบัติงานด้วย ดังนั้นสายการเดินเรือจึงมีอำนาจในการเลือกคัดสรรนักเดินเรือตามมาตรฐานที่ตนพึงใจได้ ในกรณีของนักเรียนเดินเรือก็เช่นกัน ผลผลิตนักเรียนเดินเรือที่จบการศึกษาตามหลักสูตรในแต่ละปีโดยรวมของทุกสถาบันที่เป็น

แหล่งผลิตนักเดินเรือ อาจมีปริมาณเกินความต้องการของสายการเดินเรือ ทั้งยังต้องทำแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะให้ผ่านเกณฑ์จึงจะอนุญาตทำสัญญาเพื่อลงฝึกในเรือของสายการเดินเรือนั้นได้ และจากสถานการณ์โลกในปัจจุบัน รวมถึงการเกิดโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยรวมถึงธุรกิจพาณิชย์นาวี ทำให้ต้องปรับตัวหลายอย่างเพื่อให้อยู่รอด ทั้งการปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาแทนกำลังคน ส่งผลให้คนประจำเรือหรือนักเดินเรือหางานได้ยากขึ้นด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาสมรรถนะโดยแบ่งเป็นด้านหลักดังนี้ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านลักษณะพฤติกรรมอันพึงประสงค์ เพื่อพัฒนานักเรียนเดินเรือพาณิชย์ให้มีศักยภาพในการแข่งขันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์สำหรับสายการเดินเรือในประเทศไทย
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสายการเดินเรือในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ฝ่ายเดินเรือของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า ครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะ

ขอบเขตด้านระยะเวลา รวมระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายคนประจำเรือ ผู้ช่วยผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดคนประจำเรือแต่ละบริษัทสายการเดินเรือ 10 อันดับของบริษัทภายในประเทศไทย และผู้ที่ปฏิบัติงานในสายอาชีพนักเดินเรือในเรือสินค้าระหว่างประเทศจำนวน 114 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น .985 แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ข้อมูลสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์สำหรับสายการเดินเรือในประเทศไทย ส่วนที่ 3 ข้อมูลสมรรถนะอื่น ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2564 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31-35 ปี เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.20 เป็นผู้ปฏิบัติงานมากกว่าเป็นหัวหน้างาน คิดเป็นร้อยละ 53.50 และงานทางด้านสายการเดินเรือส่วนใหญ่เพศชายจะมีข้อได้เปรียบในการปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของต่างประเทศที่พบว่า เพศมีผลกระทบต่อการทำงานในสายการเดินเรือ (Acejo & Abila, 2016) ด้านการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 67.60 เนื่องด้วยนักเดินเรือส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาจากศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือกล่าวได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเดินเรือและระดับปฏิบัติการในแผนกบนฝั่ง โดยทำงานกับบริษัทสายการเดินเรือประมาณ 5-10 ปี รองลงมาคือผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจะเป็นระดับผู้จัดการฝ่ายคนประจำเรือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินเดือน 15,000-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.40 แสดงว่าเป็นระดับปฏิบัติงานต้น จำพวกลูกเรือหรือนักเดินเรือจบใหม่ที่จะทำงานกับเรือชนิดอื่นนอกเหนือจาก 10 บริษัท ขึ้นนำ รองลงมาคือ เงินเดือน 65,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.40 ส่วนตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นระดับปฏิบัติงาน รองลงมาเป็นระดับผู้จัดการ และผู้บริหาร ตามลำดับ บริษัทที่ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับ 3 ลำดับแรก คือ บริษัทพีริเซียส ชิปปิ้ง บริษัทนทลิน จำกัด และบริษัทอาร์ ซี แอล จำกัด ส่วนประเภทเรือที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานมากที่สุดคือ เรือบรรทุกสินค้าเหลว เรือตู้คอนเทนเนอร์ เรือสินค้าเทกอง และเรือสินค้าทั่วไป จำนวนกองเรือจะมีขนาดกองเรือ 5-10 ลำ รองลงมาคือ 31 ลำขึ้นไป

สมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์สำหรับสายการเดินเรือในประเทศไทย

ตารางที่ 1 ระดับความต้องการสมรรถนะหลักของสายการเดินเรือ

สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ไทย	$\bar{X}$	SD	ระดับคุณภาพ
1. ด้านพฤติกรรมที่พึงปรารถนา	3.82	0.90	มาก
2. ด้านความรู้	3.36	1.08	ปานกลาง
3. ด้านทักษะ	3.29	1.09	ปานกลาง
รวม	3.55	1.03	มาก

จากตารางที่ 1 สมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์สำหรับสายการเดินเรือในประเทศไทย แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (knowledge) ด้านทักษะ (skills) ด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (attributes) โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับสมรรถนะด้านพฤติกรรมที่พึงปรารถนาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือด้านความรู้ และด้านทักษะ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะที่ต้องการของสายการเดินเรือไทยที่มีความต้องการในแต่ละด้านมากที่สุด 3 อันดับ

สมรรถนะที่ต้องการของสายการเดินเรือไทยที่มีความต้องการ	$\bar{X}$	SD	ระดับคุณภาพ
ด้านความรู้ (knowledge)			
1. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารหรือการทำงาน	3.58	0.97	มาก
2. มีความรู้ความสามารถในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือพื้นฐานได้	3.55	1.11	มาก
3. มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.52	0.89	มาก
ด้านทักษะ (skills)			
1. มีทักษะในการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ตลอดจนแก้ไขเบื้องต้นได้	3.45	0.96	มาก
2. สามารถประยุกต์วิชาการที่ศึกษา นำมาปฏิบัติจริงได้	3.41	1.07	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สมรรถนะที่ต้องการของสายการบินเรือไทยที่มีความต้องการ	$\bar{X}$	SD	ระดับคุณภาพ
3. มีประสบการณ์ฝึกภาคทะเลกับเรือฝึกนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เพื่อนำไปปรับใช้ระหว่างฝึกงานกับเรือสินค้า	3.27	1.10	ปานกลาง
ด้านพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (attributes)			
1. ความสำนึกรับผิดชอบต่อชีวิตมนุษย์และทรัพย์สิน	3.97	0.86	มาก
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น	3.95	0.83	มาก
3. มีสุขภาพกายแข็งแรง ผ่านการตรวจสุขภาพคนประจำเรือร่างกายทนต่อสภาวะคลื่นลมทะเล	3.92	0.88	มาก

จากตารางที่ 2 เป็นรายละเอียดของสมรรถนะย่อยต่าง ๆ ที่แตกออกมาจากสมรรถนะหลักทั้ง 3 ด้าน และระดับความสำคัญที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งที่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ควรมี เพื่อรักษาผลประโยชน์ของบริษัทสายการบินเรือ และมีผลให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์เป็นที่ต้องการของสายการบินเรือในประเทศไทย

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสายการบินเรือในประเทศไทย

เมื่อทราบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการคัดเลือกบุคลากรประจำเรือหรือนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ที่ต้องทำการฝึกภาคปฏิบัติกับเรือสินค้าแล้วทางสถาบันจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีสมรรถนะสำคัญตามที่บริษัทสายการบินเรือต้องการ ซึ่งต้องมีแผนการสอนที่สอดคล้องกับสมรรถนะเข้าไป หัวข้อที่ทำการสอน วิธีการประเมินนักเรียน ตลอดจนการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และการปรับพฤติกรรม หรือการละลายพฤติกรรมโดยครูประจำวิชา ดังนั้นแนวทางในการพัฒนานักเรียนจะต้องนำสมรรถนะสำคัญที่เป็นที่ต้องการของบริษัทสายการบินเรือมาปรับในเอกสารรายละเอียดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันตามแผนด้วยอีกส่วนหนึ่งคือด้านความเป็นอยู่ของนักเรียน นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ 5 ปี จะต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียนตลอดเวลา ดังนั้นฝ่ายการปกครองหรือกิจกรรมนักเรียนจะต้องรับทราบและวางนโยบายเพื่อออกแบบการปกครองให้สอดคล้องกับการเสริมสร้างปลูกฝังสมรรถนะที่ต้องการ และปรับสร้างพฤติกรรมของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ในเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน เพิ่มความแข็งแรงทางร่างกายและจิตใจโดยการใช้รูปแบบการฝึก

อภิปรายผล

บริษัทสายการบินเรือในประเทศไทยและผู้ปฏิบัติงานในสายอาชีพนักเดินเรือให้ความสำคัญกับสมรรถนะในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงปรารถนาเป็นอันดับหนึ่ง เพราะเป็นสิ่งสำคัญของการเป็นชาวเรือที่ดี เป็นสมาชิกในองค์กรที่ดี ไว้วางใจได้ และมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่สำคัญได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกพจน์ เข้มแน่น (2560) ที่ศึกษาสมรรถนะนายเรือพาณิชย์ไทยที่พึงประสงค์ของบริษัทการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศ พบว่าความต้องการสมรรถนะนายเรือพาณิชย์ไทยที่มีระดับความต้องการมากที่สุดคือ สมรรถนะด้านพฤติกรรมที่พึงปรารถนา สมรรถนะรองลงมาคือ สมรรถนะด้านความรู้ ส่วนข้อเขียนเรื่องการจัดการความรู้ (ออนไลน์, 2556) อธิบายว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ อาจเป็นการนึกได้ หรือการมองเห็นได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีการแก้ปัญหา เป็นสมรรถนะที่ได้ระดับความต้องการต่ำที่สุดจากการสำรวจแต่อย่างไรก็ตามนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ควรต้องพัฒนาความรู้ เพราะเป็นพื้นฐานที่ต้องนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเรียนรู้ระหว่างฝึกภาคปฏิบัติทางทะเลกับเรือสินค้าระหว่างประเทศ อันต้องสังสมประสบการณ์เพิ่มเติมโดยใช้พื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีที่ศึกษามา ในการพัฒนาด้านนี้ จำต้องอาศัยผู้สอนในการวางแผนการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยอาจใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้าช่วย เช่น การเรียนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered learning) หรือเทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) โดยหลัก ๆ ควรพัฒนาด้านการติดต่อสื่อสารเพื่อการทำงาน และสมรรถนะด้านทักษะ จินตารัตน์ โพธิ์นอก (ออนไลน์, 2557) กล่าวว่า สมรรถนะทักษะ หมายถึง ทักษะความสามารถในการทำงานที่ได้จากการเรียนรู้ หรือฝึกฝนวิชาการ วิชาชีพที่เป็นหลักสูตร หรือหลักสูตรระยะสั้นเพื่อใช้ในการเรียนต่อหรือประกอบอาชีพ และผลของสมรรถนะทักษะมีลักษณะเป็นรูปธรรมมองเห็นได้ สัมผัสได้ วัดและประเมินผลได้โดยใช้เกณฑ์และวิธีการประเมินทั่วไป จากความหมายข้างต้นจะเห็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะคือ จัดให้มีการอบรมระยะสั้น เป็นการฝึกปฏิบัติและฝึกประยุกต์ใช้ความรู้ทางทฤษฎีด้วย ซึ่งทักษะที่มีระดับความต้องการมากที่สุดคือ การประยุกต์วิชาการที่ศึกษานำมาปฏิบัติได้จริง และควรฝึกทักษะเพิ่มให้แก่นักเรียนเดินเรือในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น เพราะเป็นทักษะที่มีระดับความต้องการมากที่สุด

จากผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงสมรรถนะด้านที่มีความต้องการสูงจากบริษัทสายการบินเรือ เมื่อทราบแล้วสถาบันที่ผลิตนักเดินเรือจำเป็นจะต้องปรับกระบวนการผลิตนักเรียนเดินเรือพาณิชย์เพื่อให้สอดคล้องโดยการกำหนดกรอบนโยบายจากผู้บริหารสู่ผู้ปฏิบัติ

การจัดการวางแผนการเรียนการสอนตามเอกสาร มคอ. ตลอดจนปลูกฝังสมรรถนะในขณะนี้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ใช้ชีวิตอยู่ในรั้วของสถาบัน เช่น การกำหนดวิธีการฝึก การอำนวยการวินัย ตลอดจนการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถาบันผลิตนักเดินเรือพาณิชย์ต้องมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะด้านคุณลักษณะ พฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น ระบบการปกครองที่เข้มแข็ง ระบบการรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อฝึกพฤติกรรมอันเป็นที่ต้องการอันดับแรกควบคู่ไปกับการศึกษาทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

2. บริษัทสายการเดินเรือควรพัฒนาบุคลากรในห้วงระยะเวลาที่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ไปฝึกภาคปฏิบัติทางทะเล เช่น ให้ตระหนักถึงภาระหน้าที่รับผิดชอบ มารยาทการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนมีการซึมซับคุณลักษณะที่เป็นเป้าประสงค์ของบริษัท ตลอดจนพัฒนาให้เป็นนักเดินเรือที่ดีในภายหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์สำหรับสายการเดินเรือในประเทศไทย (ฝ่ายช่างกล)

2. ควรศึกษากรรมวิธีในการฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีสมรรถนะตามที่สายการเดินเรือต้องการ

3. การวิจัยนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานในเรือ ตัวแทน และผู้จัดการฝ่ายคนประจำเรือของบริษัทขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศในประเทศไทยเท่านั้น จึงควรสำรวจบริษัทสายการเดินเรือต่างประเทศเพื่อจะได้ทราบความต้องการสมรรถนะของนักเรียนเดินเรือจากตลาดโลก

บรรณานุกรม

กมลชนก สุทธิวาทนฤพุฒิ. (2552). *การขนส่งสินค้าทางทะเล (sea transport)*. กรุงเทพฯ: ท็อป.

- กลุ่มสถิติวิเคราะห์ สำนักงานแผน กรมเจ้าท่า. (2561). **รายงานประจำปีงบประมาณ 2560: ข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทางน้ำ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.md.go.th/stat/images/pdf_report_stat/2560/year_60.1.1.pdf [2563, 5 กันยายน].
- กองส่งเสริมพาณิชย์ กรมเจ้าท่า. (2560). **ข้อมูลกองเรือพาณิชย์ไทย ประจำปี 2560** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.md.go.th/md/index.php/2014-01-19-05-02-28/2014-01-19-05-20-44/--5/3336--2560-23/file> [2563, 5 กันยายน].
- กาญจนา ส่งสวัสดิ์, ราตรี เอี่ยมประดิษฐ์ และสุมาลี บุญนุช. (2559). **การศึกษาศมรรถนะของนักศึกษาสหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ**. พระนครศรีอยุธยา: คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์วาสุกรี.
- การจัดการความรู้** (ออนไลน์). (2556). เข้าถึงได้จาก: <http://km070.blogspot.com/2013/07/blog-post.html> [2563, 11 กันยายน].
- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (ม.ป.ป.). **เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://competency.rmutp.ac.th/wp-content/uploads/2011/01/aboutcompetency.pdf> [2563, 9 กันยายน].
- ข้อบังคับกรมเจ้าท่าเกี่ยวกับการสอบความรู้ของผู้ทำการในเรือ 2557** (ออนไลน์). (2557). เข้าถึงได้จาก: <http://www.krisdika.go.th/librarian/getfile?sysid=716004&ext=htm> [2563, 20 สิงหาคม].
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2557). **ทักษะ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.dailynews.co.th/article/223844/> [2563, 5 ตุลาคม].
- จุไรรัตน์ วรหกิจเจริญ. (2559). **ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของนักเดินเรือพาณิชย์ไทยสำหรับผู้ประกอบการเดินเรือ**. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวิล อรัญเวศ. (2556). **ความรับผิดชอบต่อหน้าที่** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/539803> [2563, 1 พฤศจิกายน].

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา. (2555). **รายละเอียดของหลักสูตร: หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การเดินเรือ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://eduserv.ku.ac.th/academics%202008/PDF/src/nava/CS_B.S.Nautical.Science_55.pdf [2563, 1 พฤศจิกายน].
- มหาวิทยาลัยบูรพา (BUULOG). (ม.ป.ป.). **Nautical Science สาขาวิชาวิทยาการเดินเรือ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://buulog.com/index.php/course/nautical-science/#1487662635999-c48aff07-03ca> [2564, 13 มกราคม].
- ราณี อุดมเลิศปรีชา. (2556). **การประเมินและการรับรู้คุณภาพการทำงานของนายประจำเรือไทย กรณีศึกษาบริษัทสายการเดินเรือสินค้าแห่งหนึ่ง**. งานนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์, คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภณีย์ฝึกพาณิชนาวี สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยบูรพา. (2562). **หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการเดินเรือ (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.mmtc.ac.th/mmtc2020/mmtcnave/navsyllabus.PDF> [2564, 13 มกราคม].
- เสถียร วิชัยลักษณ์ และสืวงศ์ วิชัยลักษณ์. (2540). **พระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. 2522 พร้อมด้วยกฎกระทรวงออกตามในพระราชบัญญัตินี้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นิติเวช.
- อติพงศ์ ฤทธิชัย. (ม.ป.ป.). **แนวคิดเรื่องสมรรถนะ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=2213> [2563, 1 พฤศจิกายน].
- อาทิตย์ นาศิริรักษ์ และคณะ. (2555). การพัฒนาแบบจำลองภาวะผู้นำกัปตันของกัปตันบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน). **วารสารสมาคมนักวิจัย**, 17(1), หน้า 69-76.
- เอกพจน์ เข้มงาน. (2560). **สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนายเรือพาณิชย์ไทย**. งานนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Acejo, Iris Laval, & Abila, Sanley S. (2016). Rubbing out gender: Women and merchant ships. *Journal of Organizational Ethnography*, 5(2), pp. 123-138.

- Bhattacharya, Yogendra. (2515). Employee engagement as a predictor of seafarer retention: A study among Indian officers. *The Asian Journal of Shipping and Logistics*, **31**(2), pp. 295-318.
- Tsai, Chaur-Luh, & Liou, Yan-Wei. (2017). Determinants of work performance of seafarers. *Maritime Business Review*, **2**(1), pp. 36-51.